

Британські дипломи

Загальна акредитована кваліфікація вчителів на території Об'єднаного Королівства включає вплив результатів сертифікатів і дипломів ESOL від Трініті-коледжу в Лондоні та ESOL від Кембриджського університету.

Атестація курсу зазвичай проводиться перед початком навчання. Цього достатньо для більшості завдань EFL (див. TEFL для розширеного обговорення поїздки навчання) і для деяких з них ESOL. Сертифікат TESOL (сертифікат у сфері викладання англійської мови носіям інших мов), виданих Трініті-коледжем у Лондоні, і CELTA (сертифікат у сфері викладання англійської мови для дорослих), виданої Кембриджем, є найбільш прийнятними для кваліфікації вчителя нових учнів. Курси пропонуються у Великобританії і в багатьох країнах по всьому світу. Як правило, учні займаються протягом повного робочого дня один місяць або неповного робочого дня до одного року.

Вчителі з двома або більше роками досвіду викладання, які хочуть залишитися у сфері викладання і просуватися кар'єрними сходами (включаючи управління школи і підготовку вчителів), можуть писати дипломні роботи. Ліценціат Трініті-коледжу в Лондоні надає диплом у галузі викладання англійської мови носіям інших мов (DipTESOL) і Кембридж пропонує диплом викладача англійської мови для дорослих (DELTA). Ці дипломи вважаються еквівалентними і обидва є акредитованими на рівні 7 переглянутих Комісією національної системи кваліфікацій. Деякі вчителі, які залишаються у сфері викладання, продовжують працювати за відповідним фахом (прикладна лінгвістика або ELT). Багато магістрів Великобританії потребують значного досвіду у сфері — перед тим, як кандидата буде зараховано на курс.

EFL — вища мовна акредитована кваліфікація у секторі Великобританії, у тому числі приватних мовних школах і вищих освітніх закладів. Проте, в Англії та Уельсі, з тим щоб відповідати критеріям уряду за те, що кваліфіковані вчителі ESOL в навчання й навички сектора (тобто після отримання обов'язкового або додаткової освіти), вчителі повинні мати сертифікат підвищення кваліфікації викладання Етап 3 на Рівень 5 (переглянутої НКР) і сертифікат для фахівців ESOL на рівні 4. Визнані кваліфікації, які надають один або обидва з них, включають: післядипломний сертифікат у сфері освіти (PGCE) у ESOL, модуль CELTA 2 та City & Guilds 9488. Вчителі, як правило, проводять PGCE на будь-яку тему в рамках Британського державного сектора, і можуть обирати спеціалізацію в ELT.

*Друзь Ю.М., доцент, Гусак Т.М., доцент,
кафедра іноземних мов факультету УП та маркетингу*

ВИКОРИСТАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Мовець той, що розмовляє вибирає з існуючих слів ті, які можуть висловити його думки та почуття. Не знаходячи їм вираження, він починає створювати нові. Причому вони утворюються не тільки за існуючими схемами, але й з виведенням нових, що узгоджуються зі структурою та функціями системи.

В англійській мові прикладами неологізмів можуть служити слова, що з'явилися порівняно нещодавно: *televiwer* — телеглядач; *half-life* — період напіврозпаду; *tracer atom* — мічений атом; *to dieselize* — встановити дизель, обладнати дизелем.

Зрозуміло, що такі слова сприймаються як неологізми тільки доти, доки поняття, що ними виражаються, не стануть звичними, після чого вони міцно входять до словникового складу й уже не сприймаються як нові.

Так, наприклад, неологізм атомохід, що виник у мові у зв'язку із реалізацією плану будівлі атомного криголама, морфологічно складається з раніше існуючих у мові компонентів атом + хід і створений за зразком слів теплохід, електрохід.

Англійський неологізм — дієслово *to dieselize* утворений поєднанням старого слова *diesel* і продуктивного суфікса *-ize* (що означає приведення в певний стан) за зразком слів: *to equalize*, *to organize*. Серед неологізмів зрідка зустрічаються й штучно створені, придумані слова, наприклад, *nylon*, але число їхнє в мові зовсім мізерне і вони не відіграють помітної ролі.

Кожна епоха збагатила мову новими лексичними одиницями. Їх можна згрупувати за часом появи: нові слова петровської епохи, введені М. М. Карамзіним, М. В. Ломоносовим, О. М. Радіщевим, В. Г. Бєлінським, Дж. Мільтоном та іншими письменниками, нові слова початку ХХ століття, перших років революції та неологізми нашого часу.

Багато неологізмів відноситься до першої групи. Мовою давно вже освоєні введені М. В. Ломоносовим терміни «сузір'я, повний місяць, тяжіння»; вжиті М. М. Карамзіним слова «промис-

ловість, майбуття» та використані вперше Дж. Мільтоном слова *consolidate* — об'єднуватись, *disregard* — ігнорувати.

Ті неологізми, що з'явилися на початку XX століття (*колгосп* — *collective farm*; *комсомол* — *Young Communist League*; *п'ятирічка* — *five-year plan* і багато інших) характеризуються узуальністю. До другої групи неологізмів також належить, наприклад, створене В. В. Маяковським слово «*прозаседавишися*», «*unbeautiful*» Бернарда Шоу. Переступивши межі індивідуально-авторського.

Зупинимося тут на функціях стилістичних неологізмів. Вони звичайно з'являються в стилях художнього мовлення й у газетному стилі. Неологізми, що з'являються в стилі художнього мовлення, прийнято називати okazіоналізмами.

«Поворотним етапом в історії значення багатьох слів, — пише В. В. Виноградов, — є їх нове гостро експресивне й образне індивідуальне вживання. Це нове оригінальне застосування, якщо воно відповідає загальним тенденціям значеннєвого розвитку мови, нерідко визначає всю подальшу семантичну історію цього слова».

Перш за все неологізми формуються за допомогою продуктивних префіксів і суфіксів. В англійській мові, так само, як і в багатьох інших мовах, з точки зору їх фактичного застосування в сучасній мові, на дві категорії.

У ході міжмовних контактів був вироблений ряд шляхів передачі неологізмів.

Транскрипція, транслітерація

При використанні цих прийомів акт перекладу ніби замінюється актом запозичення звукової (при транскрипції) або графічної (при транслітерації).

Метод транслітерації полягає в тому, щоб за допомогою українських літер передати літери, з яких складається англійське слово, наприклад, *put* — «пута» (опціон), *Nikkei* — «Никкей» (індекс курсів цінних паперів на Токійській фондовій біржі) і т. д. Транслітерація широко використовувалася перекладачами аж до кінця XIX століття. Для цього перекладачеві необов'язково було знати вимову англійського слова, і він міг обмежитися його зоровим сприйняттям.

Значно більшого поширення у перекладацькій практиці в наш час має прийом **транскрибування**, який полягає в передачі не орфографічної форми слова, а фонетичної. Через значну відмінність, яка існує у фонетичних системах української й англійської мови, така передача завжди трохи умовна й відтворює лише деяку схожість англійського звучання. Взагалі перекладачеві завжди слід мати на увазі, що при використанні прийому транскрипції завжди присутній елемент транслітерації. Підсумовуючи все сказане, можна констатувати, що елементи транслітерації при транскрибуванні виявляються в наступному:

- транслітерація невимовних звуків;
- транслітерація скорочених голосних;
- передача подвійних приголосних.

Англійська мова, так як і інші мови світу, активно збагачується за рахунок лексики, притаманної представникам різних професій, соціальних груп, вікових категорій. Так, наприклад, одна тільки необхідність у назві різних професіональних жаргонів породила велику кількість слів з другим компонентом –speak:

Artsspeak — жаргон художників;
Sportsspeak — жаргон спортсменів;
Medspeak — жаргон медиків та ін.

Великої популярності набули слова і вирази, притаманні підліткам, наприклад:

Drugs! — Згодний!, Добре!, Вірно! (частіше вживається замість О. К.), *sweet* — біг на довгу дистанцію

task — домашній твір

brunch (скорочено від *breakfast + lunch*) — пізній сніданок та ін.

Зоря Т.М., к.е.н., доцент,
кафедра управління персоналом та економіки праці

РОЛЬ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Досвід розвинутих країн доводить, що стара філософія освіти, коли вона розглядалась лише як підготовка молодих людей до життя, що уявлялося раніше, себе вичерпала. Сьогодні навчання упродовж життя — безперервна освіта — є запорукою утримання конкурентноздатності як для окремої людини, так і для держави в цілому. Безперервна освіта забезпечує інноваційний харак-